

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve (alcím, ha van): Biomedica: a meghakkelt természettől a spekulatív biológiáig				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Blaumann Edit blaumann.edit@mome.hu				
Kód: B-AE-401-2D	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): ESBA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): 3-5.	Kredit: 5 (előadással együtt)	Tanóraszám: 24 Egyéni hallgatói munkaóra: 51
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Nem.	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): A kurzust a B-AE-401-1 kódú előadással együtt kell felvenni.				
A kurzus célja és alapelvei: <i>Bármely kellően fejlett technológia megkülönböztethetetlen a mágiától.</i> Artur C. Clark A kurzus célja a hallgatók bevezetés a biológiával illetve a biotechnológiával kapcsolatos félelmek és vágyak világba, ahol a megvalósult technológiák időként meglehetősen nehezen különböztethetők meg a fikciótól. Célunk azoknak a határoknak, korlátoknak és kereteknek a feltárása, melyeken belül az élet létezhet, illetve annak megismerése, hogy ezek a határok mennyire törekenyek egy olyan korban, amelyet egyesek antropocénnek neveznek. Művészeti, design, tudományos illetve technológiai példákon keresztül tekintjük át az emberi és nem-emberi élők vagy félig élők jelenét és lehetséges jövőjét. Megismerkedünk az orvoslás (génszerkesztés, sejtnövesztés), az egészség (örök élet, kryptonika), az étel (laborban növesztett hús, GMO), a reprodukció (designer baby), a biológiai biztonság (DNS-ujjlenyomat), a meghakkelt természet (mammut feltámasztása) és a spekulatív evolúció (jövő ember és egyéb designer fajok, hibridek és kimérák) hol nyugtalanító, hol lelkesítő példáival illetve azok társadalmi és környezeti következményeivel, s az ezek kapcsán felmerülő etikai kérdésekkel. A kurzus legfontosabb célkitűzése a kritikai szemléletének fejlesztése ennek a DNS-ig hatoló témának kapcsán és segítségével, illetve a kutatómódszertani képességek fejlesztése, annak reményében, hogy a későbbi munkáikban motiváltan és eredményesen tudjanak kapcsolódni ehhez a korszakunkat alapvetően befolyásolni tudó témakörhöz. Az óra sikeres elvégzéséhez nem szükséges korábbi tapasztalat a biológiai tudományok területén.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): <i>Tudás:</i> <i>Képesség:</i> <i>Attitűd:</i> <i>Autonómia és felelősségvállalás:</i>				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: <i>[A részletes szakmai tematika/leírás 12 hétre lebontva!]</i> <ol style="list-style-type: none">1. Bevezetés, kurzus menete, tematikák, alapfogalmak2. Biológia, mint medium (Biológiai-HCI, point-and-click biológia)3. Az élelem jövője (novel food, laborban növesztett hús, új proteinek, antropocén szakácskönyv etc. és környezet)4. Meghakkelt természet (kihalt fajok újjáélesztése, új fajok tervezése)5. Az egészség, az orvoslás, a jóllét jövője (génszerkesztés, örök élet, transzhumanizmus, xenotranszplantáció etc.)6. A reprodukció jövője (designer baby, testen kívüli megtermékenyítés, spekulatív evolúció)7. Bioart fogalma, példái, témái				

8. Biodesign fikció/spekulatív biodesign
9. Biofikció, biopunk, cli-fi, ökopunk irodalom, film, játék
10. Spekulatív részvételi gyakorlat
11. Bioetika, biokapitalizmus, biopolitika
12. Konklúzió, összefoglalás

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

[Pontos leírás, konkrét dátumokkal, határidőkkel!]

A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük:

(több tanár esetén akár a tanári közreműködés megosztását is jelezve)

A hallgatók tennivalói, feladatai:

A félév során a hallgatók otthoni feladatként megnézik/elolvassák a témákhoz kapcsolódó filmet/szöveget, feldolgozzák és a tanóra folyamán prezentáció formájában ismertetik azt, melyet aktív, órai közös feldolgozása követ.

Ezen túl közös illetve önálló kutatómunkát végeznek a fentiekből és az előadásokból inspirálódva, melynek eredményéről a félév végi esszében vagy koncepció tervben számolnak be a kurzus záró feladataként.

A tanulás környezete: tanterem

(pl. tanterem, stúdió, műterem, külső helyszín, vállalati gyakorlat stb. a konkrét helyszínt az oktatási titkárok vezetik be a Neptunba!)

Értékelés:

Teljesítendő követelmények: Az érdemjegy megszerzésének feltétele az órai részvétel, egy prezentáció megtartása a szorgalmi időszakban, részvétel a filmek/szövegek közös feldolgozásában, és a vizsgaidőszakban egy esszé vagy tervezési projektterv leadása.

Az értékelés szempontjai: 1) egyéni kutatás mélysége, komplexitása 2) argumentáció és elemzőképesség 3) prezentáció, beadandó formai igényessége 4) feldolgozott témák relevanciája 5) határidőre történő teljesítés 6) órai aktivitás

Az érdemjegy kiszámítása:

A szeminárium és az előadás értékelése együttesen zajlik. A tantárgy teljesítéséhez mindkét részből érvényes elégtelentől különböző osztályzattal kell rendelkeznie a hallgatónak. Amennyiben a hallgató a tantárgy bármely részéből elégtelen osztályzatot szerez, vagy egyik részét nem teljesíti az egész tantárgy ismétlése szükséges. A tantárgy végső érdemjegyének megállapítása a szemináriumi jegy 60%-os és az előadásra kapott jegy 40%-os átlagolásával történik.

Kötelező irodalom:

Ajánlott irodalom:

Szakirodalom:

- Myers, W. 2015. *BioArt: Altered Realities*, Thames and Houdson
- Reichle, I. 2009. *Art in the Age of Technoscience, Genetic Engineering, Robotics, and Artificial Life in Contemporary Art*. Springer-Verlag. Bécs
- Hauser, J. 2016. „Biomediality and Art” in: *Recomposing Art and Science* ed. Hediger, I. and Jill Scott. De Gruyter, Berlin

Ajánlott fikciós irodalom:

- Atwood, M. 2019. *MaddAddam trilógia (Guvat és Gazella, Az özönvíz éve, Maddaddam)*
- Bacigalupi, P. 2009. *Felhúzhatós Lány*. Ad Astra
- Suarez, D. 2017. *Change Agent*. Dutton

Ajánlott filmek:

Dokumentumfilmek

- Well Fed
- Genesis 2.0.
- Human Nature
- Unnatural Selection
- A tökéletes test nyomában

Fikciós filmek

- Gattaca
- eXistenZ
- Elysium
- Okja
- Jövő bűnei
- Vesper

Magyar nyelvű folyóirat cikkek:

- Hamrouni, Houssein. 2021. "Az ökológiai disztópia mint társadalomkritika". Kritikai Elmélet <http://etal.hu/kotetek/az-irodalom-klimapolitikai-2021/hamrouni-az-okologiai-disztopia-mint-tarsadalomkritika/>
- Tóth, András. 2022. "A szintetikus biológia korában élünk, de a mesterséges élet létrehozása még mindig csak álom" Qubit <https://qubit.hu/2022/06/08/a-szintetikus-biologia-koraban-elunk-de-a-mesterseges-elet-letrehozasa-meg-mindig-csak-alom>
- "A Qubit esszépályázatának győztes írása – Masszi Bálint: Testszag". 2019. Qubit <https://qubit.hu/2019/10/10/a-qubit-esszepalyazatanak-gyoztes-irasa-masszi-balint-testszag>
- Varga, Máté. 2020. "A dolgok DNS-e: a jövő tárgyai saját keletkezésükről hordoznak majd információt". Qubit <https://qubit.hu/2020/01/07/a-dolgok-dns-e-mar-letezik-a-beagyazott-memoriaval-rendelkezo-anyag>
- Györffy, László (2016) "Határsértő testek, Transzgresszív etika és esztétika a kortárs képzőművészetben". Új Művészet https://epa.oszk.hu/03000/03024/00005/pdf/EPA03024_uj_muveszet_2016_06_046-049.pdf
- Bobák Zsófia. 2020. "Magyar származású transzhumanista indult Trump ellen az amerikai választásokon". Rakéta <https://raketa.hu/zoltan-istvan-trump-elnokvalasztas-transzhumanizmus>
- Galántai, Zoltán. 2005. "Biohumanizmus" (szószedet). <http://mono.eik.bme.hu/~galantai/biopolitika/transhuman/index.html>

Javasolt esemény:

<https://qubit.hu/qubit-live-7>

Egyéb információk:

--

Máshol, vagy korábban szerzett tudás elismerése (validációs elv):

--

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Blaumann Edit blaumann.edit@mome.hu